

Siikajoen kulttuuristrategia

KULTTUURIN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ 4.2.2025

1. Johdanto

Kulttuuria on se toiminta, joka tähtää persoonallisuuden ja luovuuden kehittämiseen. Sen hyvinvointivaikutukset ovat tutkittuja ja tunnustettuja ja niiden avulla on pyritty perustelemaan kulttuurin entistä vahvempaa julkista rahoitusta. Kaikkea ei voi kuitenkaan mitata rahassa. Kulttuuri on myös itseisarvo sinänsä. Kulttuurin merkitystä ei voi ohittaa silloin, kun puhumme hyvän ja onnellisen elämän tavoitteesta.

Kulttuuritoiminnan järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Kunnalla on velvollisuus toteuttaa tehtävää laissa säädetyllä tavalla (166/2019). Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse tai yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin.

Lain tavoitteena on tukea kuntalaisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen. Se haluaa edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuritoimintalaki pyrkii vahvistamaan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin. Sen tarkoituksena on luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

2. Nykytila

Siikajoen kunta on perustettu 1.1.2007. Asukkaita kunnassa on noin 4800.

Siikajoen kunta tuottaa itse päivähoidon ja perusopetuksen, ympäristötoimen ja teknisen toimen palvelut sekä vapaa-ajan palvelut, kuten kansalaisopiston, kirjasto-, nuoriso-, ja liikuntapalvelut. Kuntastrategiassa mainitaan vapaa-ajan palveluiden kehittäminen eräänä painopistealueena. Siikajoella on useampia kuorolauluryhmiä sekä harrastajateattereita. Kulttuuria tuottavat yksityishenkilöt ja monet yhdistykset, kuten kyläyhdistykset, nuorisoseurat ja kulttuuriyhdistys Vimma.

Siikajoki on yksi Oulun kumppanuuskunnista vuoden 2026 kulttuuripääkaupunkihankkeessa. Hanke tähtää kulttuurin pysyvän jäljen jättämiseen koko alueella.

2.1 Kulttuuripalvelut

Siikajoen kulttuuripalvelut ovat osa kunnan vapaa-aikatoimea. Sitä koskevat päätökset tekee sivistyslautakunta. Kunta järjesti vuonna 2024 osan kulttuuripalveluista yhteistyössä Raahen Rantajatsien, kunnan nuorisotoimen, yhdistysten sekä yksityishenkilöiden kanssa. Perinteeksi muodostuneet pitäjäpäivät järjestetään heinäkuun alkupuolella.

Henkilöstöresursseja kulttuuripuolella on käytettävänä kirjasto -ja kulttuurijohtajan työajasta 14 %.

Erillisiä kulttuuritiloja ei ole, vaan esityksiin käytetään tarvittaessa kirjastojen ja koulujen tiloja.

Kulttuuripalvelut järjesti vuonna 2024 23 kulttuuritapahtumaa, joissa kävijöitä oli n. 1185. Järjestettävät tapahtumat ovat ostettuja kulttuuriesityksiä. Kunnan järjestämässä kulttuurityössä keskeinen periaate on tarjota erityyppistä kulttuuria kaikille kuntalaisille. Tiettyä kohderyhmää ei painopistealueena ole ollut.

2.2 Kirjastopalvelut

Siikajoella on 5 kirjastotoimipistettä, jotka kaikki sijaitsevat koulujen välittömässä läheisyydessä. Kaksi toimipistettä toimii myös omatoimikirjastona, joka mahdollistaa palveluiden paremman saavutettavuuden. Siikajoen kunnankirjasto on osa OUTI-kirjastojen yhteistyöryhmää, jolla on käytössään yhteinen kirjastojärjestelmä. Yhteistyö tähtää yhdenvertaisiin ja monipuolisiin kirjastopalveluihin.

Kirjaston tehtävä on edistää lukuharrastusta ja kirjallisuutta. Lukupiiri, taidenäyttelyt ja kirjavinkkaukset ovat kirjastopalveluiden säännöllistä toimintaa. Kirjastopalvelut järjestää myös pienimuotoisia kulttuuritapahtumia, kuten kirjailijavierailuja. Kirjastot toteuttavat myös yhteiskunnallista tehtävää ollen kohtaamis- ja harrastamispaikkoja.

2.3 Museo

Siikajoella museotoimintaa ylläpitää Paavolassa Paavolan kylä- ja kotiseutuyhdistys.

2.4 Musiikkiopisto

Siikajoen kunta ostaa palvelut Raahen musiikkiopistolta. Oppilaskonsertteja järjestetään vuosittain.

2.5 Siikajoki-opisto

Siikajoki-opisto on Siikajoen kunnan omistama kaikille avoin sivistystyön oppilaitos, joka mahdollistaa kuntalaisille omaehtoisen oppimisen ja kansalaisvalmiuksien kehittämisen. Se tarjoaa yleissivistävää koulutusta ja monipuolista harrastustoimintaa kaikenikäisille.

2.6 Harrastajateatterit

Siikajoella toimii aktiivisia harrastajateattereita, joiden panos paikalliseen kulttuurielämään on huomattava. Kunnassa järjestetään teatteriesityksiä ja näytelmiä sekä ilmaisutaidon kursseja eri puolilla Siikajoen kuntaa.

2.7 Siikajoen kulttuuriyhdistys Vimma ry

Siikajoen kulttuuriyhdistys Vimma ry toimii pääosin Siikajoella, mutta myös lähialueilla. Yhdistys pyrkii olemaan kulttuurialan ammattilaisten ja muiden kulttuurista kiinnostuneiden yhteistyöjärjestö. Sen tehtävänä on edistää ja kohottaa Siikajoen kulttuuritoimintaa ja sen edellytyksiä, sekä siten tukea toimialueensa yleistä hyvinvointia. Yhdistys edustaa useita eri kulttuurialoja, kuten kuva-, näyttämösanataiteilijoita, kirjailijoita, kulttuurituottajia sekä muusikoita. Yhdistys pyrkii edistämään yhteistyötä useiden toimijoiden kanssa vahvistaen alueen kulttuuritarjontaa ja –toimintaa. Yhdistyksen tavoitteena on myös toimia paikallisena asiantuntijana ja yhteyslinkkinä kulttuurialan toimijoihin ja kuntaan sekä mahdollisuuksien mukaan kulttuurialan toimijoiden työllistäjänä toimeksiantojen ja yhteistyöprojektien kautta.

3. Kulttuurin kehittäminen

Kulttuuripalveluiden kehittämisen ytimessä on kuntalaisten kulttuuripalveluiden yhdenvertainen saatavuus, yhteistoiminnan taso ja kulttuurin resurssit. Pohjois-Pohjanmaan Liiton PohjoisPohjanmaan kulttuurin kehittämisohjelman 2022-2030 tavoitteena on taata jokaisen pohjoispohjalaisen osallisuus monipuoliseen ja laadukkaaseen kulttuuri- ja harrastustoimintaan. Tämä kulttuuripalveluiden tarjotin rakentuu eri tahojen tuottamista palveluista. Suuressa roolissa siinä ovat kirjaston, kansalaisopiston ja yhdistysten toiminta.

3.1 SWOT-analyysi

Vahvuudet aktiiviset yhdistykset ja kylät aluekehityksen suunta (OULU2026, PohjoisPohjanmaan liiton kulttuurin kehittämisohjelma 2022-2030) kylätapahtumat, kansalaisopisto	Mahdollisuudet kulttuurihyvinvointi-termin laaja lanseeraus yhteiskunnassa yhteistyön voima alueen kulttuurin tekijät
Uhat resurssit (henkilöstö- ja taloudelliset) asukasmäärän väheneminen etäisyydet	Heikkoudet resurssien puute tilojen puute koulutuksen puute kulttuurintekijöiden yhteistyö kuntaan ja lääninrajojen yli ammattimaisen taiteellisen työntekijöiden vähäinen määrä

3.2 Tätä tavoittelemme -strategiset tavoitteet

3.2.1 Kulttuuri tulee lähelle ja kutsuu mukaan -**kulttuurihyvinvoinnin** askeleet

Kulttuurin ja taiteen vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen ovat tutkittuja ja tunnustettuja. Kulttuurin tulee olla mukana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä eri sektoreita poikkileikkaavana teemana. Kulttuurihyvinvoinnin kokonaisuus on laaja ja sen keinovalikoima on monipuolinen.

Kehittämisen toimenpiteitä:

- lisäämme kulttuurin liikkuvuutta, kiertäviä tuotantoja, tuotanto- ja palveluyhteistyötä
- kehitämme digitaalisia ja paikkariippumattomia ratkaisuja tuotantoon
- kehitämme hyviä käytänteitä, mm. kulttuurikaveri-, kulttuurikummi- ja taidekummitoimintaa, kulttuurisen vanhustyön toimintaa, kaikukortin käyttöä, erityisryhmille räätälöityjä kulttuuri- ja taidetoimintaa.
- koordinoimme kulttuurisektorilla toimivien vapaaehtoisten toimintaa esim. (Siikajoen Oulu2026-ryhmä)
- tuomme kulttuuria ja taidetta entistä enemmän julkisille paikoille mm. prosenttitaiteen keinoin
- otamme asukkaat mukaan kulttuuripalveluiden ja toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämistyöhön

3.2.2. Takaamme etenkin lapsille ja nuorille, mahdollisuuden osallistua luovaan toimintaan, kulttuuri- ja taideharrastuksiin

- Kehitämme kulttuuri- ja taidekasvatusta ja varmistamme niiden saatavuuden. >Laadimme kulttuurikasvatussuunnitelman ja otamme sen käyttöön.

3.2.3 nostamme Kulttuurin TEAviisarin pistemäärä kaikkien kategorioiden osalta korkeimmalle eli tasolle hyvä

TEAviisarin tiedonkeruu koskee seuraavia osa-alueita:

- Kulttuuri kuntastrategiassa
- Eri väestöryhmien huomioon ottamista kunnan kulttuuritoiminnassa
- Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamistapoja
- Kulttuurin huomiointia laajassa hyvinvointikertomuksessa
- Kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoimintasuunnitelman
- Yhteistyötä kulttuuritoimijoiden ja kunnan kanssa
- Kulttuuritilojen käyttöä
- Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta ja taiteen perusopetusta edistäviä toimenpiteitä
- Päätöksiä rakentamiseen liittyvän prosenttiperiaatteen noudattamisesta

3.2.4 kokoamme kulttuuritoimijoita yhteen kulttuurifoorumeiden kautta

3 Mittarit ja seuranta

- TEA-viisari: Toiminnan seurannan mittarina käytetään joka toinen vuosi THL:n TEA-viisaria, jossa tavoitteena on saavuttaa taso, joka vastaa vähintään koko maan keskitasoa (2023 Siikajoki 28, koko maa 71. Tasot 25-74 parannettavaa, 75-100 hyvä).
- Kuntalaisille järjestetään asiakaskysely kulttuuripalveluista joka toinen vuosi.
- Vuosittain seurataan kirjastotilastoja, jotka ovat toiminnan kehittämisen perustana
- Muut mittarit: kansalaisopiston osallistujamäärät taito- ja taideaineissa ja musiikkiopiston tilastot.
- Kaikki mittarit käsitellään vuosittain vapaa-aikatoimessa ja raportoidaan sivistyslautakunnalle. Tapahtumien osallistujamääriä seurataan, ja muutoksiin reagoidaan. Osallistujamäärä ei ole ainoa mittari kulttuurisisältöjä suunniteltaessa, vaan tarjonnan laatu ja moninaisuus ovat olennaisia myös
- Asiakaskyselyt järjestetään joka toinen vuosi, alkaen 2025.